

Ministerstwo
Rozwoju

RZĄDOWY PROGRAM

SMOG
STOP

**SFINANSUJ
CZYSŁE POWIETRZE
W SWOJEJ GMINIE**

Ministerstwo
Rozwoju

O Programie

Główne zasady Programu

- Program jest skierowany do wszystkich gmin, na terenie których jest problem z jakością powietrza i obowiązuje wojewódzka uchwała antysmogowa (obecnie 11 województw)
- Program obejmuje wymianę/likwidację niekologicznych źródeł ciepła oraz termo-modernizację budynków jednorodzinnych osób ubogich energetycznie
- Gmina pełni rolę inwestora i jest odpowiedzialna za cały proces naboru i realizacji inwestycji
- Przed rozpoczęciem Programu, gmina musi zawrzeć porozumienie z Ministerstwem Rozwoju
- Wsparcie MR polega na przekazaniu za pośrednictwem BGK dotacji w wysokości 70% kosztów, ale nie więcej niż średnio 37 100 zł do jednego budynku (czyli 70% od kwoty 53 tys. zł) w całej puli budynków zgłoszonych do Programu – w przypadku gmin pow. 100 tys. mieszkańców dofinansowanie jest mniejsze niż 70%
- Do 5% wartości porozumienia gmina może przeznaczyć na obsługę programu, w tym np. zatrudnienie dodatkowego pracownika
- Gmina może żądać wkładu własnego mieszkańców $\leq 10\%$ wartości porozumienia (poza porozumieniem z MR)

Główne zasady Programu (2)

- Przedsięwzięcia niskoemisyjne są planowane, przygotowywane, realizowane przez gminę
- Gmina dokonuje inwentaryzacji i selekcji obiektów na przedsięwzięcia niskoemisyjne - dobór rodzaju przedsięwzięcia niskoemisyjnego do obiektu
- Gmina podpisuje umowy z beneficjentami umożliwiające wykonywanie przedsięwzięć na terenie nieruchomości
- Gmina przeprowadza zamówienie na usługi i dostawy oraz roboty budowlane w ramach przedsięwzięć niskoemisyjnych
 - ✓ Zaplanowanie sposobu kontraktacji
 - ✓ Przygotowanie dokumentacji przetargowej, warunków udziału, kryteriów wyboru
- Gmina musi potwierdzić osiągnięcie efektów realizacji porozumienia
- Gmina organizuje zasoby niezbędne na przygotowanie i nadzór nad realizacją przedsięwzięć niskoemisyjnych oraz nad trwałością inwestycji

Warunki udziału

- „Uchwała antysmogowa” na terenie gminy - zgodnie z art. 96 ustawy POŚ
- Udokumentowany problem związany z tzw. „niską emisją”
- Przyjęty GPN w trybie aktu prawa miejscowego
- W ramach pojedynczego porozumienia: od 2% do 12% łącznej liczby budynków jednorodzinnych w gminie (nie dotyczy miast pow. 100 tys. mieszkańców)
- Wymiana lub likwidacja urządzeń niespełniających standardów niskoemisyjnych w $\geq$ 80% budynkach objętych porozumieniem
- Szacowane zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze - łącznie dla wszystkich budynków w ramach porozumienia $\geq$ 50% energii finalnej
- Zobowiązanie gminy do zabezpieczenia środków = 30% kosztów realizacji porozumienia (miasta pow. 100 tys. mieszkańców $>$ 30%)
- Projekt musi być zrealizowany maksymalnie w ciągu 3 lat od podpisania porozumienia

Koszty kwalifikowane

- Likwidacja/wymiana urządzeń lub systemów grzewczych, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych na spełniające standardy niskoemisyjne albo wykorzystujące paliwa gazowe albo energię elektryczną
- Przyłączenia budynku do sieci ciepłowniczej sieci elektroenergetycznej albo gazowej
- Docieplenia ścian, stropów, podłóg na gruncie, fundamentów, stropodachów i dachów
- Likwidacja mostków cieplnych
- Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
- Modernizacja systemu ogrzewania, wentylacji lub systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej
- Instalacja lub wymiana urządzeń pomiarowo-kontrolnych (innych niż OSD)
- Projekty budowlane lub techniczne oraz inna dokumentacja
- Audyty potwierdzające zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze

Przedsięwzięcia niskoemisyjne

Rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych:

- 1) **Wymiana urządzeń/systemów** grzewczych ogrzewających budynki lub wodę użytkową z niespełniających standardów niskoemisyjnych na urządzenia spełniające standardy niskoemisyjne
- 2) **Likwidacja** urządzeń jak w 1) + przyłączenie do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej
- 3) **Termomodernizacja** + ew. 1) lub 2)

Standard niskoemisyjny:

- wymagania **ekoprojektu** dla kotłów na paliwo stałe (KE 1189/2015)
- wymagania ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy (KE 1188/2015)
- wymagania przepisów odrębnych, w tym aktów prawa miejscowego

Lista kroków dla Gminy – zawarcie Porozumienia

- Oszacowanie liczby mieszkańców chętnych do przystąpienia do Programu oraz możliwości zapewnienia wkładu własnego gminy
- Określenie liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych planowanych do realizacji, w podziale na ich rodzaje
- Zdecydowanie w jakiej formule realizować Program (np. w oparciu o własne zasoby czy podmiotu zewnętrznego)
- Przygotowanie gminnego programu niskoemisyjnego do uchwalenia przez radę gminy
- Złożenie wniosku o dofinansowanie do MR
- Podpisanie porozumienia z MR

Gminny program niskoemisyjny określa w szczególności:

- 1) szacowaną liczbę budynków jednorodzinnych, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych
- 2) szacowaną liczbę budynków jednorodzinnych, w których planowane jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze w zakresie, o którym mowa w art. 2 pkt 1b lit. c
- 3) szacowaną liczbę budynków mieszkalnych wielorodzinnych, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych
- 4) szacowaną liczbę budynków użyteczności publicznej stanowiących własność gminy, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych

Gminny Program Niskoemisyjny (zakres 2/2)

Gminny program niskoemisyjny określa w szczególności:

- 5) opis dotychczasowych działań zmierzających do poprawy jakości powietrza w gminie
- 6) opis planowanych działań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawę jakości powietrza w gminie, uwzględniający w szczególności:
 - a) planowane:
 - rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych
 - przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej, niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi
 - b) obszar, na którym będą realizowane przedsięwzięcia lub przyłączenia
 - c) proponowane instrumenty wsparcia dla mieszkańców gminy
 - d) działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne

Gminny Program Niskoemisyjny (wymagania)

Projekt gminnego programu niskoemisyjnego podlega zaopiniowaniu przez:

- 1) operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego
- 2) operatora systemu dystrybucyjnego gazowego
- 3) przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją ciepła

2. GPN ustanawia, w drodze uchwały, rada gminy - akt prawa miejscowego

3. Gminny program niskoemisyjny jest zgodny z:

- 1) planem gospodarki niskoemisyjnej, o ile został uchwalony przez radę gminy
- 2) planem zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe, o ile został uchwalony przez radę gminy
- 3) programem ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.4), o ile został uchwalony przez sejmik województwa

Umowa z beneficjentem

Gmina może podpisać w ramach Programu umowę z mieszkańcem, który m.in.:

- jest właścicielem/współwłaścicielem/posiadaczem samoistnym budynku jednorodzinnego
- spełnia próg dochodowy – obecnie w gosp. 1-osobowym jest to 1743 zł netto, a w gosp. wieloosobowym 1245 zł netto – maks. dochód przypadający na 1 członka gospodarstwa domowego (w rozumienia ustawy o dodatkach mieszkaniowych)
- spełnia wskazany w ustawie próg majątkowy – obecnie jest to 424 tys. zł (w rozumienia ustawy o dodatkach mieszkaniowych)
- faktycznie zamieszkuje w budynku
- wyrazi zgodę m.in. na udostępnienie budynku do celów inwestycji
- spełni dodatkowe warunki określone przez gminę

Utrzymanie trwałości przedsięwzięć niskoemisyjnych

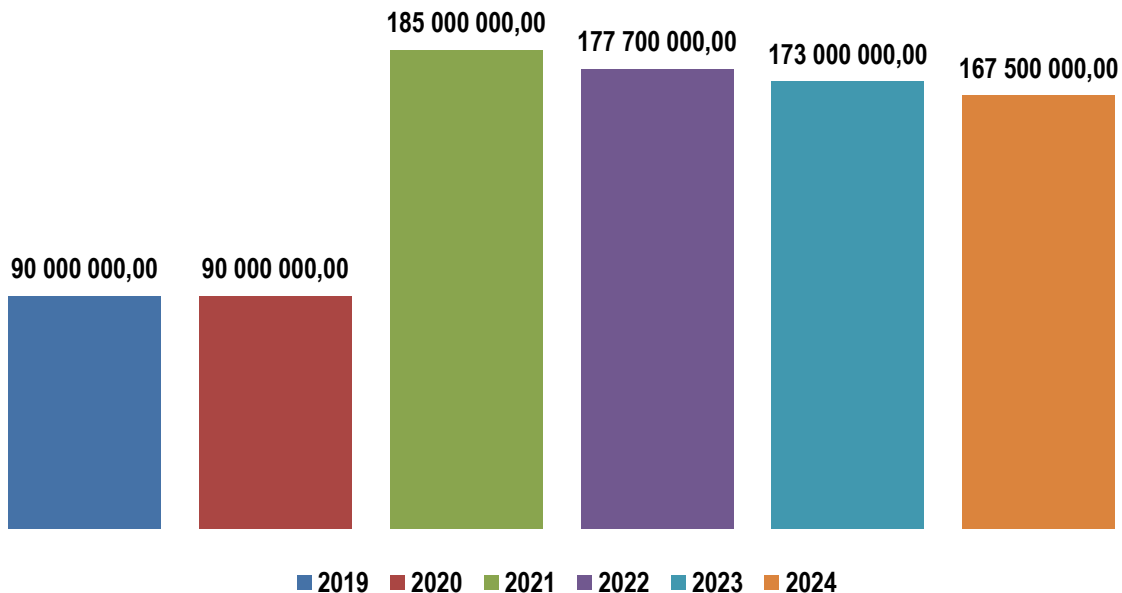
Gmina zapewnia utrzymanie efektów inwestycji przez okres 10 lat tj.:

- Zapewnia dostęp do usług doradztwa energetycznego
- Weryfikuje, co najmniej raz w roku, przez okres 10 lat przestrzeganie m.in. poniższych warunków przez beneficjentów:
 1. Zakaz stosowania jakichkolwiek dodatkowych urządzeń grzewczych na paliwo stałe niespełniających standardów niskoemisyjnych
 2. Zakaz usuwania lub naruszania integralności urządzeń/systemów grzewczych
 3. Zakaz spalania odpadów
 4. Eksploatowanie urządzeń/systemów zgodnie z instrukcją
 5. Czyszczenie przewodów kominowych przez osoby posiadające uprawnienia kominiarskie, w terminach określonych w przepisach o ochronie przeciwpożarowej oraz w przepisach techniczno-budowlanych

Budżet Programu

Środki budżetu państwa przeznaczone na Program:
883,2 mln zł
(z wkładem Gminy ok. 1,2 mld zł - ok. 22-24 tys. domów)

Status Programu

Skawina

- ✓ Porozumienie podpisane 28.06.2019
- ✓ 15,9 mln zł
- ✓ 300 budynków

Sucha Beskidzka

- ✓ Porozumienie podpisane 26.07.2019
- ✓ 2,65 mln zł
- ✓ 50 budynków

Pszczyna

- ✓ Porozumienie podpisane 21.10.2019
- ✓ 15,2 mln zł
- ✓ 286 budynków

Niepołomice

- ✓ GPN przyjęty
- ✓ 7,4 mln zł
- ✓ 140 budynków

Tuchów

- ✓ GPN przyjęty
- ✓ 6,4 mln zł
- ✓ 121 budynków

Ministerstwo
Rozwoju

Przewidywane zmiany Programu w 2020 r.

zmianami zostaną również objęte gminy, które już uczestniczą w Programie

Procedura zmian w Programie

- Formalnie przygotowywanie procesu zmian w Programie rozpoczęło się od konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska (od 29 stycznia do 19 lutego 2020 r.)
- Obecnie (maj 2020) projekt podlega wewnętrznym uzgodnieniom w ramach Rady Ministrów
- Po przyjęciu przez Radę Ministrów projekt zostanie skierowany do Sejmu

Najważniejsze przewidywane zmiany

Min. liczba
budynków
2% ➡ 1%
lub 20 budynków

Dochód
mieszkańca
3 mies. ➡ 1 rok

Okres
trwałości
10 ➡ 5 lat

Cel redukcyjny
50% ➡ 30 %
energii finalnej

Kryterium
majątkowe
424 K ➡ 53 K
bez nieruchomości

**Nowe koszty
kwalifikowane**

- serwis
- 9 m-cy przed
- nadzór
- 20% inne koszty

Dodatkowe
narzędzia dla
gmin do
weryfikacji
wniosków

Okres realizacji
3 lata ➡ 4 lata
(min. 2%
budynków)

Warunkowe
udostępnianie
urzędzeń
(niezwiązanych
trwale
z budynkiem)

Możliwość
wspólnej
i skoordynowanej
realizacji razem
z powiatem lub
związkiem gmin

Budynki
jednorodzinne
w zasobach
gminnych

Oświadczenia
mieszkańców:
odpowiedzialność
karna

Program
zarządzany
przez NFOŚiGW
i Min. Klimatu

Podwyższenie progu
dochodowego (zł):
1 245 >>> 1 500
1 743 >>> 2 100

Pytania i wsparcie

Departament Gospodarki Niskoemisyjnej Ministerstwa Rozwoju

email: termomodernizacja@mr.gov.pl

www: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/stop-smog>

Marcin Jaczewski, tel. 22 411 92 49, email: marcin.jaczewski@mr.gov.pl

Przemek Hofman, tel. 22 411 92 40, email: przemyslaw.hofman@mr.gov.pl

Źródła informacji

www: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/stop-smog>

Podstawa prawna:

[Ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw](#)

[Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie wzoru oświadczenia o środkach własnych i zasobach majątkowych osoby ubiegającej się o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego](#)

Zmiany Programu:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12329603>